

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

โรงเรียนหลายโรงเรียน ในจังหวัดปัตตานี โดยเฉพาะโรงเรียนที่ต้องการผลักดันโรงเรียนให้ขึ้นไปสู่ระดับแนวหน้าของจังหวัด ให้มีความสำคัญกับการขยายตัวของระบบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และจำนวนนักเรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบการบริหารงานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการจัดการของโรงเรียน อันจะส่งผลให้สังคมทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดศรัทธาเชื่อมั่น และยอมรับในผลผลิตของสถาบันของตน ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาโรงเรียนมีพลังอำนาจมากขึ้น

ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กำลังเผชิญกับความท้าทายของกระแสโลกอย่างรุนแรง ทั้งการร่วมมือและการแข่งขันในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สิ่งสำคัญที่ใช้เพื่อความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทำให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการจึงจะนำสู่การบรรลุผลที่ต้องการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นสถานศึกษาเอกชนประเภทหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับชุมชนบางลักษณะ เพราะเป็นการจัดการศึกษาระหว่างวิชาศาสนา วิชาสามัญและวิชาชีพ โดยเน้นให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้รับการพัฒนา และปรับปรุงมาจากสถาบันการศึกษาด้านศาสนาที่เรียกว่า “ปอเนาะ (ponok)” ของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยเปลี่ยนเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2509 ต่อมารัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 จึงเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม” จนมาถึงปัจจุบัน

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนประเภทหนึ่งใน 3 ประเภท อยู่ในหมวดที่ 2 มาตรา 15(1) 15 (2) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 (เขตการศึกษา 2, 2533: 2) สังกัดกองนโยบายพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และกำหนดโครงสร้างการบริหารโรงเรียนโดยยึดพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2525 มีโครงสร้างระบบการบริหารของโรงเรียน เริ่มจากผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและครูใหญ่ ซึ่งถือเป็น

ตำแหน่งทางการบริหารของโรงเรียน และมีครูอาจารย์ที่ประกอบด้วยข้าราชการครูที่ทางราชการส่งไปช่วยสอน และครูอาจารย์ที่โรงเรียนจ้างสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 253: 31)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้แบ่งประเภทตามที่เปิดสอน เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. มาตรา 15 (1) เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาศาสนาควบคู่วิชาสามัญ จัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ได้รับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวทุกเดือน ส่งข้าราชการครูไปช่วยสอน
2. มาตรา 15 (2) เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาศาสนาควบคู่วิชาสามัญ จัดศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้รับเงินอุดหนุนรายปี เป็นเงินสมนาคุณผู้รับใบอนุญาต ครูสอนศาสนา งบประมาณ
3. มาตรา 15 (3) เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาศาสนาอย่างเดียว ได้รับการสนับสนุนเป็นครั้งคราว เช่น พัฒนาบุคลากร

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความสำคัญในการจัดการศึกษาเทียบเท่ากับโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีจุดหมายเดียวกับโรงเรียนต่างๆคือ สอนให้ทุกคนเป็นคนดี มีอนาคตที่สดใส เพื่อที่จะพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ต้องการให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข แต่จากการทดสอบทั่วประเทศโดยกระทรวงศึกษาธิการพบว่า นักเรียนจาก 3จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้คะแนนต่ำกว่านักเรียนในภาคอื่นๆในทุกวิชาทุกวันวิชาภาษาอังกฤษ (คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ, 2549: 25) จากปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู การบริหารของผู้บริหาร รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทย ในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะมาตรา 39 ได้บัญญัติ ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่โดยตรง และมาตรา 40 กำหนดให้มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่และให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ร่วมกับตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนศิษย์เก่า ตัวแทนองค์กรชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าไปมีบทบาทในคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความอิสระคล่องตัว เกิดประสิทธิภาพ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมและ

เป็นการรองรับการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารโรงเรียนเป็นฐานอันจะก่อให้เกิดโรงเรียนคุณภาพในอนาคต

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 78(5)การจัดระบบราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้บริการสาธารณะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (2546 : 5-27) ได้ระบุ เรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ในมาตราต่าง ๆ อาทิ มาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในมาตรา 9 (6) ให้มีการจัดระบบและโครงสร้างให้ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นอกจากนี้มาตรา 57 กำหนดให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา และมาตรา 58 (2) กำหนดให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

ความสำเร็จทั้งหลายจะเกิดขึ้นได้ต้องขึ้นอยู่กับความเข้าใจตรงกันและความร่วมมือร่วมใจระหว่างทุกฝ่ายเป็นสำคัญกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานของภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540 กำหนดไว้ชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในทุกระดับ เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งได้มาตรฐานและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 นั้นผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างจริงจัง

ดังนั้น การมีส่วนร่วม จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหาร (กรมสามัญศึกษา, 2544 : 8) จากสภาพปัญหาการจัดการศึกษา เช่น การรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางทำให้มีการกระจายอำนาจทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป สู่ระดับโรงเรียนน้อย ทำให้เกิดความล่าช้า ในการบริหารจัดการ ขาดการมีส่วนร่วมของ ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งความเข้าใจผิดในบทบาทหน้าที่ การจัดการศึกษาที่เคยให้

ความสำคัญกับสถานศึกษามากกว่า ผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งตามกระแสโลกาภิวัตน์ในสังคมโลกยุค เศรษฐกิจใหม่ ผู้เรียน ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารและการจัดการศึกษา และคนไทยต้องแสวงหาความรู้ตลอดไป เนื่องจากทุกองค์กร ในสังคมจะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) การมีส่วนร่วมหรือความร่วมมือ นับเป็นกุญแจสำคัญในการแก้ปัญหาความยุ่งยากต่าง ๆ ทางการศึกษา

งานวิจัยของ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี ที่ทำการศึกษาในปี 2541 ถึงสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการศึกษาขั้น พื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ศึกษาชุมชนและสิ่งแวดล้อม ยังพบว่า ชุมชนให้ความ ร่วมมือกับโรงเรียนน้อย และโรงเรียนอยู่ห่างไกลชุมชน ในการบริหารงานในโรงเรียนนั้น ชุมชน ยังคิดว่าเป็นเรื่องของโรงเรียน ไม่ว่าจะป็นงานบริหารทั่วไป การบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ โรงเรียนยังเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อย ประเด็นที่ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมมากที่สุด คือ การระดมทรัพยากรท้องถิ่น เพราะสถานศึกษาอยู่กับชุมชนมาช้านาน ได้ อาศัยซึ่งกันและกันมาในด้านนี้ตลอด (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2546: 56)

ส่วนงานวิจัยของ ประกอบ คุณารักษ์ และคณะ (2543 : 148) ได้ศึกษาสภาพความพร้อม ของหน่วยงานทางการศึกษาต่อการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า การส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชน หรือองค์กรท้องถิ่นด้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ อาจเป็นเพราะว่าเป็นเรื่อง ก่อนข้างใหม่ในระบบการจัดการศึกษาไทย ที่จะให้ประชาชนหรือองค์กรท้องถิ่นเข้ามารับผิดชอบ หรือรับดำเนินการ และจากผลการวิจัยของ พันธณีย์ วิหคโต (2546: 9) เรื่อง “ผลการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา” พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนปัญหา ที่พบมากที่สุด คือ ชุมชนยังมีส่วนร่วมน้อยมาก ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เพราะขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการศึกษาแนวใหม่ การวัดและประเมินผลกิจกรรม การ จัดทำหลักสูตรมีความรู้่น้อย ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทคิดว่าเป็นหน้าที่ของครู โรงเรียน และเชื่อมั่นว่าครูจะสามารถทำได้ดีกว่า

จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหามากมายและยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร หากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือผู้มี ความเกี่ยวข้องไม่รีบปรับปรุงแก้ไข ปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษาได้ การจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับความร่วมมือของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่ง และการมีในการจัดการศึกษาเกี่ยวข้องกับ ปัจจัยด้านต่าง ๆ หลายปัจจัย เห็นได้จากงานวิจัยของ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541: บทคัดย่อ)

ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษา
โรงเรียนเทศบาล จังหวัดนครราชสีมา” ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม มี 2 กลุ่มปัจจัย คือ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับคณะกรรมการการศึกษา
2. ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ส่วน ชูชาติ พ่วงสมจิตต์ (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร” พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ 1. ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม 2. ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน 3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน เหล่านี้เป็นส่วนสำคัญที่มีส่วนช่วยส่งเสริมสนับสนุนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา, การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา, การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดทำสารหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น, การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา, การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน, การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ, การเสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป ของสถานศึกษา, การส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ, การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนการประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น, การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน การแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร และการปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการบริหารจัดการสถานศึกษา นำไปพัฒนาปัจจัยด้านต่าง ๆ รวมทั้งการปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น

พื้นฐานให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นและพัฒนาการบริหารโรงเรียนให้เหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจัยโรงเรียน และปัจจัยสภาพแวดล้อมของชุมชน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจัยโรงเรียน และปัจจัยสภาพแวดล้อมของชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
4. เพื่อศึกษาตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจัยโรงเรียน และปัจจัยสภาพแวดล้อมของชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
2. ปัจจัยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจัยโรงเรียน และปัจจัยสภาพแวดล้อมของชุมชน สามารถเป็นตัวพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีได้

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ด้านความรู้

- 1.1 ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

1.2 ทำให้ทราบว่ามิจัจฉัยใดบ้างที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

1.3 ทำให้ทราบตัวพหุการณ์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 ทำให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน พัฒนาการบริหารจัดการงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มากยิ่งขึ้น

2.2 ทำให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่สามารถนำผลการวิจัยไปประกอบการกำหนดนโยบายหรือกำหนดบทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ช่วยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนได้นำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการสถานศึกษาให้ถูกทิศทาง

2.4 ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีขอบเขตในการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในเรื่องของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ด้านปัจจัยมี 3 ปัจจัย ได้แก่

- 1) ปัจจัยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) ปัจจัยโรงเรียน
- 3) ปัจจัยสภาพแวดล้อมของชุมชน

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งระบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ได้แก่

- 1) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
- 2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 3) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระ หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 4) กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
- 5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษา
- 6) ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหาร
- 8) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 9) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
- 10) ให้ความเห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา
- 11) แต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงาน
- 12) การปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น

2. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำนวน 465 คน และได้กลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำนวน 255 คน จากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยคำนวณสัดส่วนจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก แบบไม่ใส่คืน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัย 3 ปัจจัย ดังนี้

- 1) ปัจจัยคณะกรรมการสถานศึกษา
- 2) ปัจจัยโรงเรียน
- 3) ปัจจัยสภาพแวดล้อมของชุมชน

3.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
- 2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 3) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระ หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 4) กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
- 5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษา
- 6) ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหาร
- 8) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 9) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
- 10) ให้ความเห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา
- 11) แต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงาน
- 12) การปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อความเข้าใจในความหมายของคำหรือข้อความที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์ของคำหรือข้อความที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

1. ปัจจัย หมายถึง เหตุหรือการกระทำใด ๆ ของคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

2. ปัจจัยคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะที่สำคัญในการปฏิบัติงานด้านคณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่เป็นเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ประกอบด้วย ความชัดเจนของเป้าหมายและนโยบาย การได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลรอบข้าง ความไว้วางใจระหว่างกัน ความพอใจในการทำงาน และความคาดหวังจากประโยชน์ที่ได้รับของคณะกรรมการสถานศึกษา

3. ปัจจัยโรงเรียน หมายถึง ลักษณะที่สำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่เป็นเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ประกอบด้วย ความชัดเจนของเป้าหมาย นโยบาย และแผนงานของสถานศึกษา ความโปร่งใสในการบริหารจัดการศึกษา การมุ่งเน้นงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน การติดต่อสื่อสารและประสานงานไปยังคณะกรรมการสถานศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น และความมีบุคลิกภาพที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา

4. ปัจจัยสภาพแวดล้อมของชุมชน หมายถึง ลักษณะที่สำคัญด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่เป็นเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ประกอบด้วย นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ ความเชื่อถือและยอมรับนับถือของชุมชนที่มีต่อตัวผู้บริหารสถานศึกษา การมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ในชุมชนต่อกิจกรรมของสถานศึกษา การให้ความสำคัญต่อการศึกษาของผู้นำชุมชน ความพึงพอใจและศรัทธาของชุมชนต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

5. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง การร่วมดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาตามระเบียบ

กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

6. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักเกณฑ์และวิธีการของระเบียบ

กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ซึ่งประกอบด้วย

บุคลากรภายในสถานศึกษา ผู้แทนประชาชน ผู้แทนองค์กร ผู้ทรงคุณวุฒิ

7. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนวิชาศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญ จังหวัดปัตตานี